

آينه

ایران

یزدی؛ سیاست‌مداری دیندار

● **محسن آرمین:** ... او (ابراهیم یزدی) از آخرین بازمانده‌های نسل بزرگمردانی بود که نامشان در تاریخ این کشور همواره به احترام یاد خواهد شد. مردانی که به همان اندازه که سیاست‌مدار بودند دیندار بودند و به همان اندازه دل در گرو اعتلای ایران و نیکبختی ایرانیان داشتند و برای نسل‌های آینده این سرزمین اسوه علم و ایمان و عمل شدند. طوبی لهم. دکتر یزدی تنها یک سیاست‌مدار نبود. آشنایی او با قرآن و مبانی اعتقادی راهنمای او در عرصه عمل سیاسی بود. او به‌ویژه در دهه‌های اخیر عمر پیر خود به چهره‌ای بدل شده بود که صداقت و میهن‌دوستی و پابندی همیشگی به اصول را با پختگی، واقع‌نگری، سعه‌صدر و دوراندیشی سیاسی در هم آمیخته بود. فشارها و بی‌مهری‌ها هرگز او را منفعل و ناامید و بی‌اعتنا به مصالح کشور و نظام نکرد و به بهانه حاشیه‌نشینی از تلاش و کوشش در این راه باز نایستاد. هرجا و هر وقت و به هر وسیله که توانست خیرخواهانه و مشفقانه دیدگاه‌ها و نظرات خود را با مسئولان و سیاست‌مداران و فعالانی که فکر می‌کرد می‌توانند نقش و تأثیری داشته باشند در میان می‌گذاشت و به‌این‌ترتیب نام خود را به‌عنوان سیاست‌مداری نیک‌اندیش، مؤمن و آگاه در دفتر مردان علم و عمل ایران عزیز ثبت کرد. وجود مردانی چون او همواره این امید را در دل‌ها زنده نگه می‌دارد که جامعه‌ای که چنین انسان‌هایی را در دامن خود می‌پرورد شایستگی سربلندی، فائق‌آمدن بر مشکلات و بحران‌ها و دیدن روزهای خوب را دارد...

اعتقاد

روز قدس پیشنهاد دکتر یزدی بود

● **هاشم صباغیان:** ... رهبر کبیر انقلاب به قدری به دکتر یزدی اعتماد داشتند که به ایشان مأموریت داده بود تا در کشورهای مختلفی که حضور دارند وجوهای کسانی که قصد پرداخت داشتند را جمع‌آوری کنند. ایشان نیز این مأموریت را انجام داده و به اطلاع رهبر می‌رساندند و سپس، مقداری از وجوهای را به قم می‌رساند و بقیه را نیز طبق دستور رهبر کبیر انقلاب هزینه می‌کرد- و تقریباً ما کسی که دارای چنین اختیاراتی از سوی یک مرجع دینی باشد را سراغ نداریم. از دیگر اقدامات ایشان که در تاریخ جهان‌گشای، پیشنهاد نام‌گذاری روز قدس است برای اینکه بتوان از این طریق از حقوق ملت فلسطین دفاع کرد. دکتر یزدی از نظر تفکرات مذهبی یک مسلمان واقعی بود و احکام اسلامی را به خوبی می‌دانست و در منزل ایشان نیز تا زمانی که امکان آن وجود داشت، جلسات قرآن برگزار می‌شد که با استقبال جوانان نیز همراه بود. برخی سؤالات زیادی در رابطه با زندگی دکتر یزدی، مبارزات و ارتباطات ایشان دارند. در این میان، حرف‌های بی‌ربطی نیز زده می‌شود که به جهنم آنها پاسخ داده خواهد شد.

فرصت‌ها و چالش‌های دولت دوازدهم

● **عباس حاجی‌نجاری:** در میان دولت‌های پس از انقلاب، دولت دوازدهم از این امتیاز برخوردار است که در دور دوم، رئیس‌جمهور منتخب، فعالیت خود را در شرایط آغاز می‌کند که در فضای داخلی با کمترین تنش روبه‌رو بوده و مجلس نیز نهایت همکاری را با دولت در تأیید وزرای معرفی‌شده داشته است، این مهم را در مقایسه با شرایط دوره دوم دولت آقای احمدی‌نژاد که کشور درگیر فتنه بزرگ بعد از انتخابات ۸۸ بود و با شرایط دور دوم رئیس دولت اصلاحات که در اوج چالش آفرینی‌های مجلس ششم، کشور درگیر سانریوهای مختلف نافرمانی مدنی و خروج از نظام عناصر تندرو اصلاح‌طلب بود را بهتر می‌توان درک کرد. این در حالی بود که به دلیل فضای انتخاباتی آستانه انتخابات دور دوازدهم و تخریب‌هایی که علیه کارنامه ۳۸ساله نظام صورت گرفته و جای شهید و جلااد داشت عوض می‌شد، شرایط کشور استعداد چالش‌آفرینی‌های گسترده‌ای را داشت...

زندگی

«زنجیره‌ای» ونه «روزنامه‌نگار»!

● **حسین قدیانی:** ... مضحک آنکه زنجیره‌ای‌ها، خود را داعیه‌دار سیاست‌ورزی همراه با اخلاق و جسد آن کینه و عداوت هم می‌خوانند؛ و کم نبوده که در باب اخلاق در حکمرانی «صفحه ویژه‌نامه دربیاورند! آن در ماجرای رای عدم اعتماد به بیطرف و به یاد تخریب گرفتن روحانی ولاریجانی و عارف و امید و کی و کی؛ این هم از جرم نابخودنی فلان و بهمان چهره اصلاحاتی در چند خط تجلیل از شهردار سابق تهران؛ پس «زنجیره‌ای» الحق و الانصاف صفت بامسمازی برای این قلم‌به‌مزدان عاری از اخلاق است تا «روزنامه‌نگار»؛ دست این جماعت، باورم هست نه «قلم» که غرض و مرض قلب آلوده‌هاست! آن‌قدر آلوده که حتی به خودی‌های‌شان هم رحم ندارند! ...

politics@sharghdaily.ir

سیاست

۳۹ سال از ربوده‌شدن امام موسی گذشت

انتظار بی‌پایان

لیلا ابراهیمیان: غرشی از درد و خشم از شهر به

پا خاسته بود؛ انعکاس سرسام‌آور و پیوسته آن هر صدای دیگری را خفه می‌کرد و دروغ بزرگ را می‌خروشد. او نمرده است؛ مرگش دروغی بیش نیست؛ او زنده است، زنده است. فکری غیر از این

در تصوری باطل می‌خواند، سه روز از شهریور ۱۳۵۷ می‌گذشت که خبر ربوده‌شدنش منتشر شد. این دومین سفر او به لیبی بود. اولین ملاقاتش با سرهنگ معمر قذافی به دعوی ختم شد و این بار به معمایی فراموش‌نشدن، دعوا بر سر کتاب سبزرنگی بود که قذافی منتشر کرده بود و «نهایتا وحی را انکار می‌کرد». و این‌بار «هواری بومدین»، چهارمین رئیس‌جمهور الجزایر، اصرار داشت ملاقات امام‌موسی صدر با قذافی می‌تواند برای حل مسئله لبنان و فلسطین مفید باشد. قرار بود در این سفر صادق طباطبایی و صادق قطب‌زاده او را همراهی کنند؛ اما سفر آنها یک هفته به تعویق می‌افتد و «صادق‌ها» از سفر باز می‌مانند. روز ۲۵ آگوست (سوم شهریور) امام‌موسی صدر به همراه محمد یعقوب، از روحانیون خوش‌فکر لبنانی و عباس بدردالدین، روزنامه‌نگار و مدیر سرگزاری لبنان، وارد لیبی می‌شوند و در فردگاه، رئیس‌دفتر ستاد سیاست خارجه از آنها استقبال می‌کند و برای اقامت به هتل الشاطی می‌روند؛ اما این سفر متفاوت از دیگر سفرهای خارجی موسی صدر بود. او از روز اول هیچ ارتباطی با جهان خارج نداشت تا به امروز؛ این سفر شبیه داستانی است پراشوب و پرفراز، هنوز هم طرفداران و پیروانش به بازگشت او امید دارند و دل ناامید نکرده‌اند از بازگشت امام‌موسی صدر.

مسافر سفر بی‌بازگشت

موسی صدر به سفری بی‌بازگشت رفته بود؛ دخترک هفت‌ساله بود که او رفت؛ می‌دانست که رفته است؛ همیشه این‌طور بود، مدام در سفر. بعدها ملیحه، کوچک‌ترین فرزند خانواده، او را در خواب می‌بیند که زنده است؛

مردی که دختر را روی پیش گذاشته و غذا در دهانش می‌گذارد. دختر اولین و آخرین تصویر خود را از پدر چنین ترسیم می‌کند: «تصویر خدام یادم است که دارم راه می‌روم و بابا به شوخی می‌زند پشتم و تصویر دیواری که بابا صورتش را پشتش قایم می‌کند و من گریه می‌کنم؛ چون فکر می‌کنم بابا کم شده است». او پدر را این‌گونه شناخته است؛ بقیه قصه‌هایی است که دیگران درباره‌اش گفته‌اند یا پروین خلیلی، همسر امام‌موسی صدر برای فرزند تعریف کرده است. پری‌خانم، زنی شهره به بصوری، او هرگز به همسر اعتراضی نمی‌کند جز یک بار، آن هم در «حازمیه» در طبقه بالای ساختمان مجلس.

پنجره‌های ساختمان طوری بود که هر وقت باران می‌آمد، آب وارد خانه می‌شد. لبنان هم پرباران بود. او خطاب به شوهر می‌گوید: «دیگر نمی‌تواند در این خانه زندگی کند؛ باید بروند استیجاری»؛ ولی تا زمانی که آقا موسی لبنان بود، آنها در همین ساختمان زندگی می‌کنند و در حازمیه می‌مانند.

روزهای زندگی

حازمیه جای امنی برای خانواده امام‌موسی صدر بود. آنها هفت سال در این شهر زندگی کردند. پری‌خانم روایت می‌کند: «آقاموسی هیچ محافظتی از خود نمی‌کرد، تنها محافظش این بود که وقتی جایی می‌رفت، ساعت قبلی معلوم نمی‌کرد. نمی‌گفت کی و کجا می‌رود. اگر آدمی بود که اهل محافظت از خودش بود، نباید این سفر را می‌رفت. نباید پیش معمر قذافی می‌رفت. خیلی‌ها به او گفته بودند، پری‌خانم هم ته دلش راضی به این سفر نبود؛ اما او همراه بود با تصمیم همسر؛

می‌رود؛ به جایی که بعدها مقر شروع فعالیت‌های اجتماعی‌اش می‌شود. موسی صدر بعدها در مقابل خبرنگار روزنامه «الحیاه» می‌نشیند و هدف خود را چنین توصیف می‌کند: «وظیفه دینی من ارتقای سطح زندگی اجتماعی مردم به‌طور عام و ارتقای سطح فرهنگ دینی مسلمانان به‌طور خاص است؛

زیرا معتقدم تا وقتی سطح زندگی و معیشت مردم به شکل کنونی باشد، ارتقای فرهنگ دینی میسر نخواهد شده». دوران تلخی برای لبنان بود؛ این کشور بعد از استقلال و بعد از پایان جنگ جهانی اول، دوران جدیدی را تجربه می‌کرد؛ نظام جدید سیاسی به دنبال نوعی فرقه‌گرایی بود و شیعیان در اقلیت و درگیر گرفتاری‌هایی مانند فقر و بی‌کاری. او این وضعیت را می‌دید و آرام نمی‌نشست. باید به اوضاع شیعیان لبنان سروسامان می‌داد؛ اما راهی جز تعامل و گفت‌وگو در پیش نداشت. جمعیت «احسان و نیکوکاری» از همین فعالیت‌هایی است که می‌خواهد به مردم گرفتار در جنوب لبنان کمک کند. در دوران اقامتش در صور در سال ۱۳۴۲، برای تسکین مردم صور و آرام نمی‌نشست. باید به اوضاع شیعیان لبنان سروسامان می‌داد؛ اما راهی جز تعامل و گفت‌وگو در پیش نداشت. جمعیت «احسان و نیکوکاری» از همین فعالیت‌هایی است که می‌خواهد به مردم گرفتار در جنوب لبنان کمک کند. در دوران اقامتش در صور در سال ۱۳۴۲، برای تسکین مردم صور و آرام نمی‌نشست. باید به اوضاع شیعیان لبنان سروسامان می‌داد؛ اما راهی جز تعامل و گفت‌وگو در پیش نداشت. جمعیت «احسان و نیکوکاری» از همین فعالیت‌هایی است که می‌خواهد به مردم گرفتار در جنوب لبنان کمک کند. در دوران اقامتش در صور در سال ۱۳۴۲،

برای تسکین مردم صور و آرام نمی‌نشست. باید به اوضاع شیعیان لبنان سروسامان می‌داد؛ اما راهی جز تعامل و گفت‌وگو در پیش نداشت. جمعیت «احسان و نیکوکاری» از همین فعالیت‌هایی است که می‌خواهد به مردم گرفتار در جنوب لبنان کمک کند. در دوران اقامتش در صور در سال ۱۳۴۲، برای تسکین مردم صور و آرام نمی‌نشست. باید به اوضاع شیعیان لبنان سروسامان می‌داد؛ اما راهی جز تعامل و گفت‌وگو در پیش نداشت. جمعیت «احسان و نیکوکاری» از همین فعالیت‌هایی است که می‌خواهد به مردم گرفتار در جنوب لبنان کمک کند. در دوران اقامتش در صور در سال ۱۳۴۲،

سیره او، گفت‌وگو بود

موسی صدر را به مدارا می‌شناسند و تعامل با همه مذاهب، او باکی نداشت که به جوی مغایر با عادات معمول شیعیان و حال‌وهوایی متفاوت گام نهد. همین خصوصیتش بود که سیدموسی را از عزلت بیرون آورد؛ مشکلی که آن زمان دامن روحانیون را گرفته بود و گاه همان‌ها به امام‌موسی طعنه و کنایه می‌زدند. می‌گویند مردی مسیحی به نام «ژوزف سلیم آنتیا» بعد از جنگ جهانی اول به لبنان مهاجرت می‌کند، او در محله شیعیان لبنان بستنی‌فروشی داشت؛ رقیب شیعه او، از احساسات مردم سوءاستفاده می‌کرد و آنها را از خرید بستنی از مرد مسیحی بازمی‌داشت. او نزد امام صدر رفت و شکوه کرد. روزی سیدموسی به بازدید از مغازه بستنی‌فروش می‌رود و رو به مردم می‌گوید: «امروز از کدام نوع بستنی به ما می‌دهید؟» او این چنین دیوار بی‌اعتمادی را فرو می‌ریزد.

سفر به واتیکان

امام خمینی مسئله فلسطین را از دغدغه‌های اصلی خود قرار داده بود و شاه را از همکاری با اسرائیل برحذر می‌کرد. بعد از قیام ۱۵ خرداد و شهادت عده‌ای، امام خمینی دستگیری می‌شود و نهضت وارد مسیر دیگری شده بود. در این میان، موسی صدر هم فعال بود؛ او با علمای بزرگ تماس می‌گرفت و طرح آزادی امام خمینی را مطرح می‌کرد. بعدا در سفری پنج‌روزه که به واتیکان رفته بود، برای حضور در مراسم تاج‌گذاری پاپ پل ششم دعوت شد. موضوع دستگیری امام خمینی را در واتیکان تشریح کرد. امام‌موسی صدر اولین مسلمانی بود که به واتیکان سفر کرده بود.

زخمی بر چهره عروس خاورمیانه

باید گدایی، فقر و ولگردی جای خود را به رفاه و ایمان می‌داد؛ امام‌موسی صدر از چهره کزیه لبنان درد می‌کشید. او فرقه‌گرایی را با الفت نشانه گرفته بود؛ به اتحاد و اتفاق می‌اندیشید. به لبنان می‌اندیشید و به جهان اسلام. در لبنان آن روز، هرکدام از فرقه‌ها برای خود تشکیلاتی مستقل داشتند؛ اهل سنت، دروزی‌ها و مسیحی‌ها؛ تنها شیعیان فاقد تشکیلات رسمی بودند. او در ۱۵ آگوست ۱۹۶۶ (۲۴ تیر ۱۳۴۵)، در کنفرانسی مطبوعاتی مشکلات

شیعیان لبنان را فهرست‌وار بیان کرد و در نهایت «مجلس اعلای شیعیان» تأسیس شد. او نخستین رئیس این مجلس بود که برخلاف دیگر تشکیکل‌ها، دوره ریاستش طبق آیین‌نامه شش‌ساله اعلام شد. او درگیر مبارزه با فقر و بی‌عدالتی بود و لبنان درگیر جنگ داخلی؛ اما اسرائیل همه مرزهای لبنان را هدف گرفته بود. در همین زمان، امام‌موسی صدر از «نهادها و شکوفه‌های» جوانمردی می‌گوید؛ اینها جوانان عضو جنبش امل بودند. او در راه آرامش لبنان، «کمیته آرام‌سازی ملی» را تشکیل می‌دهد و برای وحدت لبنان در تلاش بود؛ اما سیاست باعث نمی‌شود سیدموسی از تلاش‌های اجتماعی- مدنی خود دست بردارد؛ بیمارستان «الزهرا» تشکیل می‌شود و «مدرسه عالی پرستاری» و مدرسه فنی‌وحرفه‌ای جبل‌عاملل که پایگاهی برای اعضای مقاومت بود و شهید مصطفی چمران آن را اداره می‌کرد.

جنبش امل زاده شد

امام‌موسی صدر به جنبش امل دل بسته بود؛ می‌خواست شاخه نظامی این جنبش پنهان بماند، ولی انفجار در بلندی‌های «عین‌البینه» در شهرستان «بعلبک»، در یادگانی که زیر نظر فلسطینی‌های جنبش فتح بود، همه چیز را خراب می‌کند. جنبش امل با انفجار زاده شد؛ همین تصادمی که «شیخ پیر جمیل»، امام‌موسی را متهم می‌کند به درگیرکردن فرقه شیعه در جنگ. امام‌موسی، چگونه می‌خواست وجهه مدنی- سیاسی خود را با شاخه نظامی «امل» بیوند دهد؟ او برای خود هویت مدنی را ترجیح می‌دهد و در عمل هم چنین بود؛ اگرچه دل در گرو جنبش امل هم بود. برای همین در ابتدای اعلام موجودیت جنبش امل، گفت: «جنبش امل هیچ‌گونه رابطه سازمانی‌ای با مجلس اعلای شیعیان ندارد، ولی بازوی سیاسی- نظامی جنبش محرومان است. مجلس بیانگر ماهیت مدنی- شرعی همان جنبش است و بر این اساس، هماهنگی میان دو طرف شکل می‌گیرد».

او رئیس و بنیان‌گذار هر دو نهاد بود. بارها اعلام کرده بود روزی فرا خواهد رسید که ریاست مجلس اعلای شیعیان را به شیخ محمدمهدی شمس‌الدین واگذار کنم و خود به جنبش امل بپردازم.

نامه‌ای در پاسخ نادر

روزی تصمیم می‌گیرد به لیبی سفر کند؛ او می‌رود؛ روزهای پشت‌سرهم می‌آیند و می‌روند و پری‌خانم، بچه‌ها و یاران امام منتظر پاسخی از او ماندند. صادق طباطبایی روایت می‌کند: «در طول روزهای بیست‌وپنجم تا بیست‌وهفتم ماه آگوست کسی از ایشان خبر نداشت. اصلا همه متعجب بودند چرا تماسی نگرفته‌اند و عجیب‌تر اینکه ورودشان به لیبی در رسانه‌های لیبی نیز منعکس نشد... در بیست‌وهشتم آگوست یکی از همراهانش برای انجام کاری به سفارت لبنان در لیبی مراجعه کرده، کاردار لبنان در لیبی تازه متوجه می‌شود آقای صدر در آنجا هستند... بعدازظهر همان روز کاردار لبنان به هتل مراجعه می‌کند تا پاسپورت بدین‌ران را به او دهد اما اثری از امام و همراهانش نبوده است، بعدها قذافی نقل می‌کند روز سی‌ویکم آگوست، ساعت یک‌ونیم ظهر با امام‌موسی وقت ملاقات داشته او نباید اطلاع دادند که ایشان با پرواز به رم رفته است. اما از طریق دادستانی ایتالیا تحقیقاتی انجام می‌شود و درنهایت می‌گویند چنین شخصی وارد خاک ایتالیا نشده و «افراد دیگری با مدارک آقای صدر و همراهانش وارد هتل «هالیدی‌این» شده و فرم ورود را پر می‌کنند...».

فرمی که حتی نام افراد با غلط املایی نوشته می‌شود: «محمد شهاده یعقوب». بعد از اقامت در هتل، وسایل اقامت‌کنندگان در هتل می‌ماند و خود دیگر به هتل برنمی‌گردند؛ وسایلی چون لباس، ساعت شکسته و گذرنامه آقای صدر، آقای صدر برخلاف ادعا، به فرانسه هم نرفته بود و البته وزیرایی هم برای وی گرفته می‌شود: «درحالی‌که ایشان وزای معتبر فرانسه در گذرنامه داشتند».

این حوادث به تاریخ ۹ شهریور ۱۳۵۷ بود. او آخرین امضاش را به خط خود و شاه‌ماگ ۳۰ آگوست ۱۹۷۸ (هشتم شهریور ۱۳۵۷) در هتل الشاطی شهر طرابلس به «علی نظر» تحویل می‌دهد: «صدر، حمید و بچه‌ها، حال ما خوب است ان‌شاءالله روز شنبه یا یکشنبه وارد پاریس خواهیم شد. امیدوارم بتوانم عصر جمعه یا بعدازظهر شنبه یا یکشنبه تماس تلفنی برقرار کنم و زمان دقیق ورود را مشخص کنم. لطفاً به ام‌صدری خبر دهید و با منزل حسینی در بیروت به شماره ۴۷۰۸۸۶ تماس بگیرید و ضمن آگاهی از اوضاع، موضوع را با آنان بگویید. به دکتر صادق و دکتر عصام هم خبر دهید که در پاریس منتظر ورود ما باشند. خبر سلامتی من و رسیدن به فرانسه را به ام‌صدری اطلاع دهید.» (میرنده الامام السید موسی الصدر، ج ۹، ص ۲۲۷). حالا ۳۹ سال است که خانواده امام موسی صدر منتظر نامه دوم هستند و از تکرار یک پرسش ناامید نشده‌اند: امام موسی صدر کجاست؟ پرسشی که شاید بارها صدرالدین، حمید، ملیحه و حورا با تصویری از امید به بازگشت پدر به نظاره نشسته‌اند. او زنده است، زنده. غرشی از درد و خشم که از لبنان تا ایران به پا خاسته است.

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی...

کیمیا

- احمدی‌نژاد: رازینی‌های ایران در تحولات بین‌المللی نقش تعیین‌کننده دارد
- صفاهرندی، وزیر ارشاد، در واکنش به حرف‌های مشایی: این چگونه سخن‌گفتنی است که مردم جور دیگری از آن برداشت می‌کنند
- محسنی‌از‌های، وزیر اطلاعات: مهم‌ترین دستاورد وزارت اطلاعات حرکت در مسیر انقلاب و منویات رهبری است
- کوت‌ری، نایب‌رئیس اول کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی: ایران فقط در مقابل آمریکا و رژیم صهیونیستی دیپلماسی تهاجمی دارد
- فیروزآبادی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح: ملک اصلی برای توسعه و پیشرفت کشور سند چشم‌انداز است
- قضاوی، قائم‌مقام بانک مرکزی از تشکیل ستاد ویژه برای اصلاحات پولی خبر داد
- کاتوزیان، رئیس کمیسیون انرژی مجلس: حفظ بازار خودرو مؤلفه مهم رونق اقتصادی است

اعتقاد

- حامد حسن، سفیر سوریه: ایران را به اسرائیل نمی‌فروشم
- (رئیس دولت اصلاحات): انتخابات مجرا و مسیر صحیحی است که مردم باید از آن طریق حاکمیت بر سرنوشتشان را رقم بزنند
- انتقاد خبرگان از اوضاع اقتصادی: آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی خواستار اقدام برای کنترل تبعات طرح تحول اقتصادی شد
- نخستین واکنش ایران به شبکه ام‌بی‌سی فارسی: شبکه شبانه‌روزی فیلم و سریال به زبان عربی راه‌اندازی می‌شود
- شکایت قاری مشهور قرآن از محسن نامجو

ایران

- احمدی‌نژاد: رژیم صهیونیستی به‌دنبال اختلاف و جنایت در منطقه است
- جعفری، فرمانده کل سپاه پاسداران، مطرح کرد: احتمال تشکیل فرماندهی موشکی در سپاه
- دستور احمدی‌نژاد برای ارزیابی مدارک تحصیلی مدیران به وزیر علوم ابلاغ شد
- فرقانی، سفیر ایران در ترکمنستان، از برگزاری سه دوره مذاکرات مسئولان دو کشور برای تعیین قیمت جدید گاز صادراتی ترکمنستان به کشورمان خبر داد
- صفاهرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی: گذر از ادبیات کلاسیک خطای بزرگی است
- عباس سلیمی‌نمین، مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران: نمی‌توان با تکذیب از موضع قدرت افکار عمومی را فریب داد
- آیت‌اللهی، رئیس سازمان ثبت احوال کشور: تاکنون یک مورد کارت ملی جعل شده است
- رحیمی، معاون حقوقی و پارلمانی احمدی‌نژاد: در رابطه با شکایت از سایت «الف»، ما به‌عنوان معاونت ریاست‌جمهوری شکایتمان را بنا به دستور رئیس‌جمهور پس می‌گیریم

آفتاب

- سجادی، سخنگوی جبهه پیروان خط امام و رهبری: برای انتخابات ریاست‌جمهوری اصولگرایان باید مدل جدید طراحی کنند
- امینی، عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی: کشورهای منطقه به‌راحتی تحت تأثیر ادعاهای غرب علیه ایران قرار می‌گیرند
- رئیس دولت اصلاحات: عدالت اقتصادی در «اقتصاد صدقه‌ای» خلاصه نمی‌شود
- آقای، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران: اعتماد ملی با معرفی کاندیدا، کار ضد تشکیلاتی نکرده است
- قتقاوی، سخنگوی وزارت خارجه: روابط تهران و بغداد، راهبردی و مبتنی بر پیوندهای تاریخی است
- جعفری، فرمانده کل سپاه، رژیم صهیونیستی با تمام امکانات نیز قادر به مقابله با ما نیست
- خوش‌چهره، رئیس جریان اصولگرایان مستقل: برخی در زمان انتخابات با پرداخت‌های نقدی، مردم را می‌فریبند

جمهوری اسلامی

- احمدی‌نژاد: باید ذهن نخبگان با مسائل جامعه درگیر شود
- آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: دوام خبرگان همراه دوام نظام ولایی است
- محمدعلی جعفری، فرمانده سپاه: فرماندهی موشکی در سپاه ایجاد می‌شود
- سعیدی‌کبا، وزیر مسکن و شهرسازی: عرضه و تقاضا در بازار مسکن متعادل می‌شود
- حسین قضاوی، قائم‌مقام بانک مرکزی: اجماع سیاسی و کاهش نرخ تورم دو الزام اساسی تغییر واحد پولی است
- فرزین، سخنگوی طرح تحول اقتصادی: دولت به‌دنبال تغییر روش در اعطای یارانه‌هاست
- برادران‌شکر، رئیس اسبق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی: آمار دولت درمورد بی‌کاری مورد تردید است